Проект «Розвиток громадянської компетентності учнів Нової української школи: перший цикл початкової школи»

Навчально-практичний тренінг «Підготовка тренерів-наставників для навчання 200 вчителів других класів початкової школи (експериментальних) працювати за новими матеріалами та розробляти їх самостійно»

21-22 лютого 2019 року, м. Київ

Місце проведення: м. Київ, готельний комплекс «Верховина» вул. Петропавлівська, 24 , п'ятий корпус, зала № 300

21-22 лютого 2019 року в Києві відбувся навчально-практичний тренінг «Підготовка тренерів-наставників для навчання 200 вчителів других класів початкової школи (експериментальних) працювати за новими матеріалами та розробляти їх самостійно».

Тренінг проводився в межах проекту «Розвиток громадянської компетентності учнів Нової української школи: перший цикл початкової школи», що впроваджується Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» у рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні.

Мета проведення тренінгу - поширити напрацьовані навчально-методичні матеріалів для педагогів, батьків та учнів перших і других класів з формування громадянської компетентності учнів Нової української школи.

Основні завдання:

- ***підвищити рівень обізнаності і розуміння*** учасників практичної траєкторії впровадження нормативно-правових засад освітньої реформи, концепції Нової української школи, філософії, принципів нового Державного стандарту початкової загальної освіти;
- опрацювати основні поняття й обговорити з учасниками ***цінності громадянської освіти***;
- узгодити розуміння учасниками основних понять, що лежать в основі побудови ***навчання на цінностях, демократичної культури***, обговорити чому вони важливі для кожного громадянина;
- презентувати модель Ради Європи ***«Рамка компетентностей для культури демократії»***;
- ознайомити зі змістом компетентностей для розвитку культури демократії та окреслити траєкторію формування компетентностей;
- осмислити ***сутність громадянської компетентності***;

- сформувати вміння та навички учасників розвивати громадянську компетентність у процесі навчання учнів і студентів;
- ознайомити із ***практичними інструментами*** формування громадянської компетентності;
- сформувати розуміння й ***розробити практичні кроки*** як розвивати знання та їх критичне розуміння, цінності, навички, ставлення у роботі вчителя початкової школи;
- ***опрацювати практичні вправи*** навчально-методичних матерів «Розвиваємо громадянську компетентність з першого класу», розроблених у межах проекту.

Під час роботи тренінгу презентовано та опрацьовано з учасниками теми:

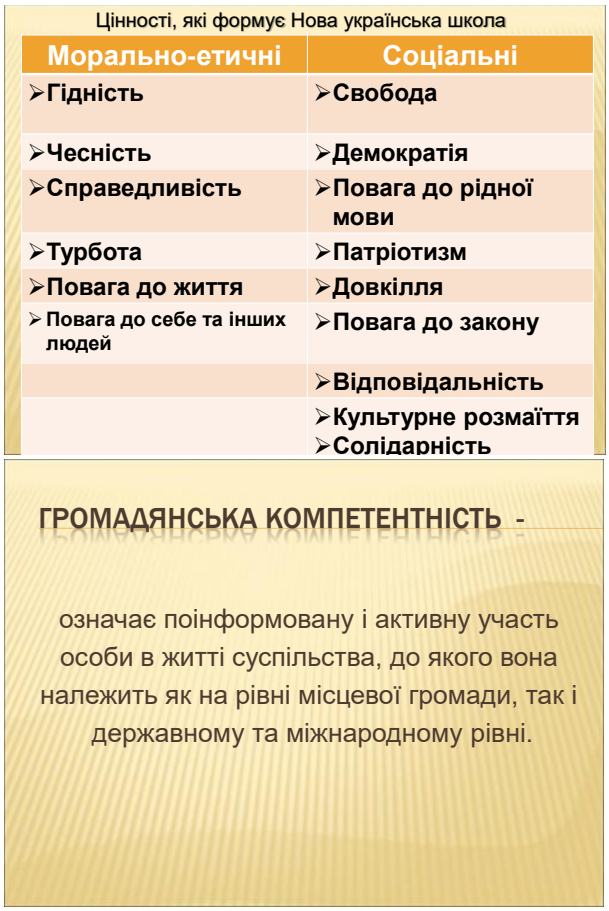

- Поняття для розуміння цінностей громадянської освіти: Демократія, Права людини, Відповідальність, Повага до різноманіття, Демократична участь, Людська гідність, Верховенство права, Свобода, Рівність.
- Модель Ради Європи «Рамка компетентностей для культури демократії»: презентація посібника у 3 томах, що визначає сутність моделі, описує дескриптори сформованості компетентностей, подає практичні поради і приклади для формування компетентностейт в освітньому процесі.
- Розвиток громадянської компетентності вчителів і учнів початкової школи: траєкторія формування компетентностей у освітньому процесі, сутність компетентностей. Практикування розуміння дескрипторів;
- Подорож по змістових лінія громадянської та історичної галузі».

Апробовано розроблені навчально-методичні матеріали до тематичних тижнів модельної програми для 2 класу шкіл НУШ, а саме:

РОЗВИВАЄМО ГРОМАДЯНСЬКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ: ДРУГИЙ КЛАС

- «Зміни»
- «Територія»;
- «Способи пізнання»;
- «Ідеї-винаходи-відкриття»;
- «Я українець/українка. Я європеєць/європейка».
- «Вартість і цінність»;
- «Рух і час»;
- «Спільність»;
- «Мій/наш клас».

Використані форми та методи роботи:

Робота в групах:

- «Діамант цінностей демократії»;
  опрацювання однієї з компетентностей на вибір, наприклад: впевненість у собі;
  навички співпраці; знання самого себе і критична самооцінка; визнання цінності культурного різноманіття тощо;

- «Політ метелика» – розроблення практичних кроків розвитку отриманої компетентності у процесі навчання учнів (урок) відповідно до алгоритму: сутність, барєри, ресурси, кроки, показники;
- «Потрібна реформа» – передбачення розгортання ситуації у громаді і стратегічне планування.

Презентації: Рамка Ради Європи «Компетентності для культури демократії»; навчання «про» демократію та права людини навчання «через» демократію та права людини навчання «для» дотримання прав людини і принципів демократії

Мозкові штурми: «Громадянська освіта», «Компетентність», «Громадянська компетентність» тощо.

Інформаційні повідомлення «Громадянська освіта», «Поняття для розуміння цінностей громадянської освіти», «Навчання «про», «через», «для» та інші.

***Практичні вправи*:** «Таємний друг», «Подорож в зміни», «Хто я?», «Країна – тварина», «Купіть мені…», «Що є спільного», «Продовж речення», «Солодкий візерунок», «Зміни», «Чи потрібно готуватися до змін?», «Як знайти друга/подругу», «Зустріч», «Українські народні казки про дружбу», «Складаємо сценарій мультика «Друзі» , «Шухляда інструментів», «Тварини у зоопарку»

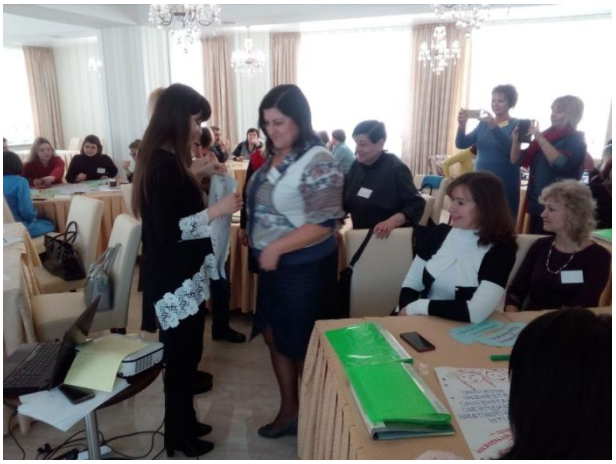

Ігри: «Моделююча гра з предметами», «Від понеділка до суботи», «В гостях у кого я був/була?», «Де я був/була?», «На все свій час», «За 1 (3, 5) хвилин я можу», «Встанови відповідність», «Діти-винахідники», «Автомобілі» та інші;

Читання з передбаченням «Чи можна затримати літо?»;

Перегляд мультфільму «Чорний кіт»;

Енерджайзери, обговорення проблемних питань, інтерактивні бесіди, дискусії, рефлексії тощо.

Отримані результати (кількісні, якісні):

- ✓ підготовлено 45 освітян з 23 областей України: методисти інститутів підвищення кваліфікації педагогів, методисти міських центрів по обслуговуванню закладів освіти, вчителі початкових класів, тренери нової української школи, викладачі педагогічних університетів.
- ✓ розроблено зміст тренінгових сесій з 13 тем;
- ✓ підготовлено роздатковий матеріал до 13 тем;

- ✓ підготовлено презентації для учасників тренінгу;
- ✓ розроблено тест (10 запитань) для вхідного/вихідного анкетування учасників.

Учасники знають та розуміють:

- ✓ практичну траєкторію впровадження нормативно-правових засад освітньої реформи, концепції нової української школи, філософії, принципів нового Державного стандарту початкової загальної освіти;
- ✓ сутність та важливість понять і цінностей громадянської освіти, зокрема, для громадянина;
- ✓ зміст рамки компетентностей Ради Європи для розвитку культури демократії в освітньому просторі;
- ✓ поняття компетентність, громадянська компетентність, що визначає концепція нової української школи;
- ✓ практичні кроки формування громадянської компетентності;
- ✓ важливість формування громадянської компетентності педагога;
- ✓ як використовувати навчальні матеріали для педагогів, батьків та учнів перших класів і других;
- ✓ подальший алгоритм дій з реалізації проекту.

Порівняльні результати вхідного й вихідного діагностування демонструють позитивну динаміку навчання: кількість правильних відповідей збільшилась на **43 %.**

Результати вхідного й вихідного анкетування учасників

Питання	*Кількість правильних відповідей: вхідне (осіб/%)*	*Кількість правильних відповідей: вихідне (осіб/ %)*
Для розуміння цінностей громадянської освіти ключовими є поняття	**26** **58%**	**44** **98%**
Громадянська компетентність –це	**24** **53%**	**37** **82%**
Людська гідність у праві України визначається як	**17** **38%**	**41** **91%**
Модель Ради Європи «Рамка компетентностей для культури демократії» включає	**3** **7%**	**38** **84%**
До громадянських компетентностей, визначених Радою Європи входять	**15** **33%**	**34** **76%**
Рамка компетентностей для культури демократії (Ради Європи) визначає	**13** **29%**	**36** **80%**
Навчання «ПРО» права людини і	**20** **44%**	**41** **91%**

демократію		
Навчання «ДЛЯ» дотримання прав людини і принципів демократії	**19** **42%**	**36** **80%**
Навчання «ЧЕРЕЗ» демократію і права людини	**13** **29%**	**23** **51%**
Громадянську компетентність доцільно формувати	**28** **62%**	**45** **100 %**
Усього	**178 (із 450 можливих)** **40%**	**375 (із 450 можливих)** **83 %**

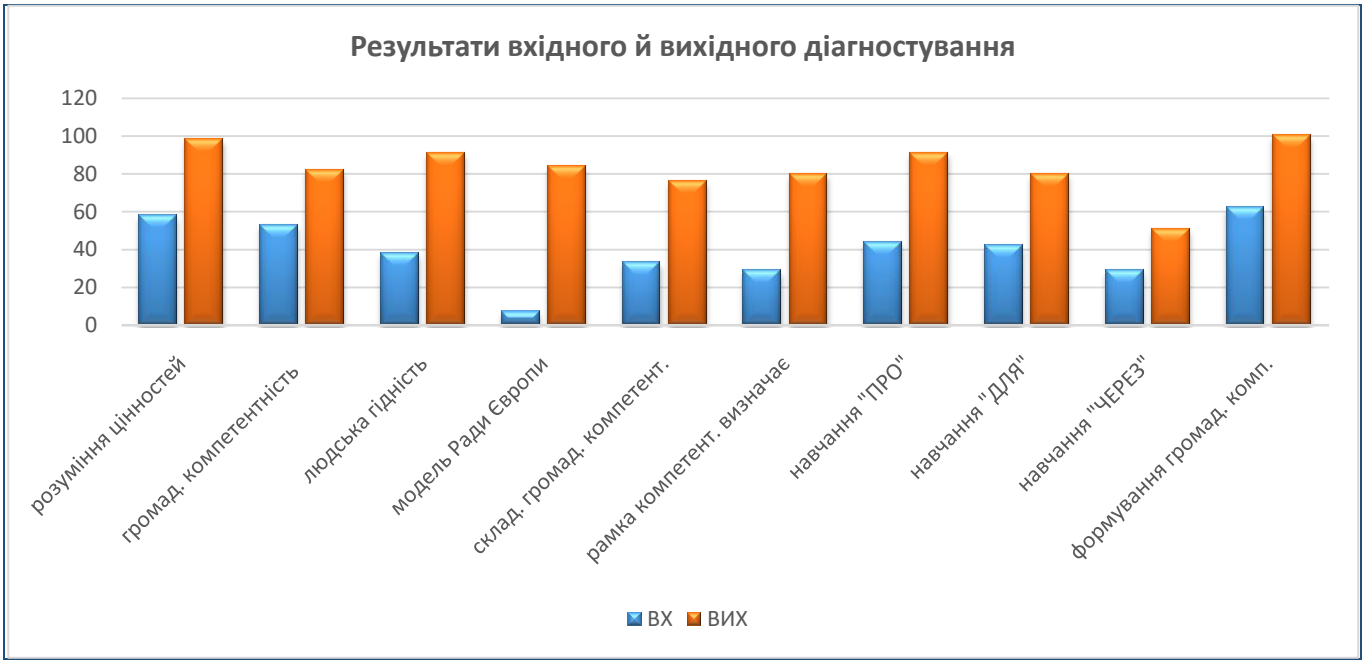

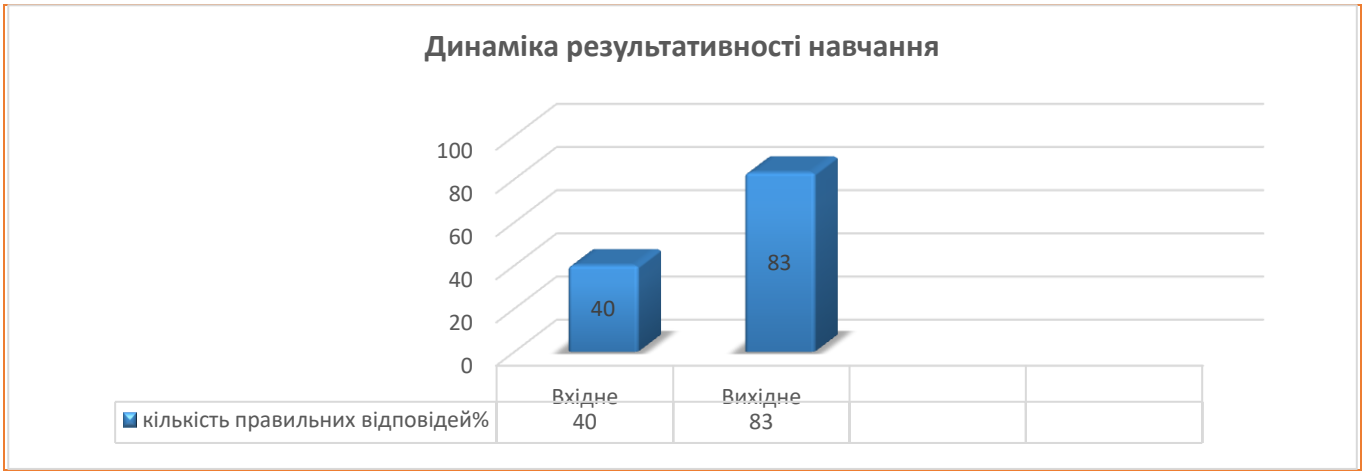

Цитати зворотнього зв'язку учасників тренінгу,

що підтверджують актуальність і практичну зорієнтованість розроблених матеріалів, необхідність системної організації навчальних заходів з громадянської освіти для освітян:

«Отримані матеріали та досвід буду використовувати на тренінгах з педагогами»,

«У ході лекційних та практичних занять, семінарів та тренінгів із студентами»,

«Матеріали для початкової школи будуть використані під час підготовки студентів до уроків з курсу «Я досліджую світ»,

«Під час навчання вчителів початкових класів на курсах підвищення кваліфікації»,

«Ознайомлю з матеріалами тренінгу співробітників»,

«Інтерактивні вправи буду використовувати на курсах»,

«Винесемо питання, що розглядались на тренінгу, в освітню програму підвищення кваліфікації учителів початкових класів»,

«В аудиторній роботі зі студентами, проведу методичний семінар кафедри, на курсах підвищення кваліфікації вчителів ПШ (вже з понеділка)»,

«Матеріали тренінгу використаю на лекціях та у житті»,

«Вже скачали електронний посібник і використаю для підготовки до уроків»,

«Використаю матеріали і посібник під час проведення тренінгів з громадянської освіти для вчителів початкових класів»,

«У роботі з учнями 1 класу та їх батьками, під час проведення тренінгів з вчителями, як тренер НУШ»,

«В роботі та тренінгах по НУШ з вчителями ПШ (ознайомлю, надихну на використання)»,

«Я все використаю під час занять, а ще під час практики в школі»,

«Знання, досвід, емоції, отримані тут використаю в своїй роботі, буду популяризувати знання серед колег в області»,

«Використовуватиму під час роботи, навчу колег, як використовувати ці матеріали, буду розповідати батькам»,

«У роботі з педагогічними працівниками на курсах та тренінгах а також для роботи у НУШ»,

«Використаю на практичних заняттях з слухачами курсів підвищення кваліфікації та тренінгових заняттях з учителями початкової школи»,

«27 лютого проводжу семінар-практикум з пілотниками і уже передбачила дану тему в програмі семінару»,

«Матеріали тренінгу і посібників буду популяризувати під час курсів підвищення кваліфікації на тренінгах НУШ; для роботи з педагогами початкової школи; під час роботи з батьківською спільнотою і громадою. Дякую за змістовний, насичений, цікавий тренінг»,

«Впроваджуватиму в студентські аудиторії. Я щаслива! Дуже дякую!»,

«Незабаром проведу тренінг, де використаю ці вправи і матеріали. Дякую!!!»,

«На заняттях з учителями суспільних предметів (зокрема, громадянської освіти), та початкових класів та інших напрямків; в інституті післядипломної освіти»,

«Організую тренінг учителів початкових класів, проведу семінар для заступників директорів»,

«Всі матеріали, вправи використаю в професійній діяльності»,

«Під час проведення лекційних семінарських практичних занять зі студентами факультету початкової та мистецької освіти».

Тренінг проведено тренерами Всеукраїнського фонду «Крок за кроком», авторами-розробниками навчально-методичних матеріалів:

- ***Банах Ольгою Володимирівною***, викладачем Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, регіональним координатором проекту «Нова українська школа».
- ***Боярчук Ольгою Іллівною***, методистом відділу виховної роботи та позашкільної освіти, старшим викладачем Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів».
- ***Кравчук Ларисою Володимирівною***, старшим викладачем Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, тренером проекту «Нова українська школа».
- ***Мирошниченко Тетяною Іванівною,*** директором школи «Перша ластівка» (м. Івано-Франківськ), тренером проекту «Нова українська школа».